

MOTÝL

Andrea Rimová

POPOL
A HRIECH

Andrea Rimová

POPOL
A HRIECH

Andrea Rimová

POPOL
A HRIECH

VYDAVATELSTVO MOTÝL

Copyright © Andrea Rimová 2016
Design © Motýl design 2016
Cover photo ©Lucky Luke / shutterstock.com
Slovak edition © Vydavateľstvo Motýl 2016

ISBN: 978-80-8164-104-6

*Všetky mená postáv a firiem v tomto príbehu
sú vymyslené a nemajú žiadne súvislosti.*

*Mojej láske...
Môjmu svetu...
Mojej šťastnej planéte...
Z hĺbky duše venujem Miškovi.*

PROLÓG

Milá Zornička!

Slová adresované mne. Stuhla som a položila škatuľu na nočný stolík. Vankúš opretý o stenu sa medzičasom zosunul, tak som si ho upravila a usadila som sa pohodlne.

Erny, ty si mi napísal odkaz!

Keď čítaš tieto riadky, asi som už preč. Vieš, ako to myslím...

Nepochybujem, že sa k Tebe dostala skrinka, ktorú mi daroval otec, keď som bol dieťa. Určite vidíš, že je veľmi stará, ale má pre mňa veľkú hodnotu. Preto ju máš teraz Ty. Opatruj ju, prosím.

Možno si nečakala, že pre Teba niečo napíšem, keďže som to nikdy neurobil. Určite si prekvapená, že teraz čítaš moju výpoveď. Dávaš sa na tento starý zošit, ktorý mi dala sestra, keď som nastupoval do školy. Vnímal som ho ako veľký dar a nechcel som ho potupiť svojou rukou, ale práve to robím.

Teraz cítim, že je čas. Že Ti to dlhujem. Ty si bola ku mne vždy úprimná, ja k Tebe takmer nikdy. Dovolil som Ti totiž, aby si sa na mňa dívala s úctou a rešpektom, ktoré si vôbec nezaslúžim.

Pravdepodobne som Ti nestihol povedať celý svoj príbeh, ktorý mal na Tvojom zozname prianí poprednú pozíciu. Prečo si to myslím? Keď píšem tieto riadky, ani to nemám v pláne. Si mladá a čaká Ťa veľa krásneho. Nesmieš sa trápiť starcom, ktorý si skazil život.

Určite chceš vedieť, o čom hovorím. No nemôžem na Teba preniesť ťarchu svojho trápenia. Stačí, že som trpel ja a takto to malo byť.

Utiahol som sa do Oázy, aj keď som možno mal platiť za svoje hriechy za múrmi väzenia. Vďaka Tebe bolo moje utrpenie znesiteľným, dokonca si dovoľm tvrdiť, že prítomnosť Teba a Tvojej mamy v mojom živote bola balzomom na moju špinavú dušu.

Boli ste mi rodinou, po ktorej som vždy túžil. Dali ste mi veľa a nechceli ste za to vôbec nič. Snažil som sa byť priateľom, aj keď s mnohými tajomstvami. Cítil som potrebu vykúpiť sa tým, že už nikdy nikomu neublížim.

Putoval som životom a hľadal šťastie, a keď som ho našiel, sám som si ho zničil. Chcel som všetko pochovať v plameňoch, ale sám som vyhorel. Odchádzam z tohto sveta plný viny, ale takto je to správne.

Zornička, chcem, aby si vedela, že som Ťa mal vždy rád. Osvetlila si moju celú samotu prenikavým svetlom, za čo som Ti nesmierne vďačný. Zaslúžil som si to vôbec?

Tým, ktorí nepoznajú hĺbku nášho priateľstva, by tieto riadky asi pripadali zvláštne. Starec, ktorý píše list mladému dievčaťu roztrasenou rukou. Ale my vieme...

Chcem, aby si sa nebála. Ja strach nemám. Aj vďaka Tebe.

Chcem, aby si žila naplno a netrápila sa nepodstatnými vecami.

Chcem, aby si bola vždy veselá a nachádzala šťastie v maličkostiach. Tak ako doteraz.

Chcem, aby si našla uplatnenie v živote a bola docenená. (Viem, že si sa pre moju chorobu zatiaľ nepokúšala nájsť si prácu. Skrátka, nevieš klamať...)

A určite chcem, aby si na mňa spomínala s úsmevom na tvári, nie so slzami v očiach.

Si výnimočná a dala si mi viac, ako si myslíš.

Keď píšem tieto slová, usmievam sa, lebo aj napriek všetkým veľkým stratám vo svojom živote sa cítim bohatý. Možno je to nefér.

A na záver trošku neskromnosti. Nemyslím si, že plánuješ zabudnúť na mňa. Veľmi si želim, aby si nebola smutná, keď na mňa pomyslíš. Boli sme si navzájom darom, tak sa usmej aj Ty.

S láskou navždy Tvoj Erny

1

V tom čase som sa cítila zvláštne zakaždým, keď som kráčala úzkym chodníčkom za mamou do kancelárie. Staroba klientov zariadenia pre seniorov ma desila. Aj keď im tam spolu nebolo zle, každý bol vo svojej podstate osamelý a toho som sa bála.

Ako budem čakať na koniec ja? Stratia moje oči lesk a svet farbu? Čo ma bude poháňať žiť ďalej? Bude ma obklopovať rodina alebo len rutina a prázdne dni?

Striaslo ma už len pri tej predstave. Zadívala som sa na modernú budovu za alejou vysokých tují a už neviem koľký raz som pred mamou v duchu zložila klobúk z hlavy. Svoju prácu zbožňovala od prvého momentu, ako sa stala riaditeľkou. Videla v nej svoje poslanie.

Mama mala na starobu odlišný názor. Nevnímala ju ako utrpenie. Všetci ju mali radi, pretože cítili, že má obrovské srdce.

Napriek tomu, že klientom v centre pre dôchodcov nechýbalo nič materiálne, vo vzduchu poletoval ich strach zmiešaný so smútkom a zmierením. Taký mix pocitov, ktorý sa asi raz zmocní každého človeka. Zvlášť vtedy, keď má už najlepšie roky dávno za sebou. Možno skutočnosť bola iná, ako som ju vtedy videla svojimi očami ako mladé dievča plné snov a plánov.

Mamu som dovtedy v práci navštevovala len veľmi zriedka. V areáli zariadenia som sa necítila pohodlne. Mala som strach. Až kým tam jedného dňa neprišiel Ernest.

V deň, keď som ho stretla prvýkrát, sedel na lavičke v parku. Díval sa na korunu košatého stromu, nehýbal sa. Neprekážal mu vietor ani prvé dažďové kvapky, ktoré boli spolu so zatiahnutou oblohou predzvesťou búrky. Vyzeral ako figurína z výkladu, ktorú zabudli pri sťahovaní predajne.

„Dobrý deň,“ povedala som, keď som ho míňala.

Venoval mi iba krátky pohľad a úsmev.

Možno je hluchý, napadlo mi. Určite má aspoň osemdesiat rokov.

Nemal. To len vtedy mi každý muž nad päťdesiat pripadal ako pradedo.

Pokračovala som v ceste do maminej kancelárie. Práve telefonovala, tak som si vyzliekla bundu, zavesila som ju na vešiak a podišla som k oknu. Výhľad na chodník a okolitý park vo mne vzbudzoval pokoj, ale aj ľútosť. Zamyslene som sa dívala na pána Ernesta, aj keď som vtedy netušila, že sa volá práve takto.

Mama ukončila hovor s nejakým dodávateľom ovocia a podišla ku mne.

„Ahoj, Zorka. Ako bolo v škole?“ pobožkala ma na čelo.

„Nuda. Nevieť sa dočkať dňa, keď z nej vypadnem. Už aby to bolo,“ povzdychla som si a rozvalila som sa v kresle.

„Nechaj čas voľne plynúť. Čoskoro si budeš priať, aby zastal,“ usmiala sa a naliala mi do pohára pomarančový džús.

„No to určite,“ povedala som pochybovačne.

„Raz si spomenieš na moje slová.“

Mamu som obdivovala, ale neznášala som, keď hovorila múdre veci. Dnes ich nazývam múdrymi, aj keď mám len o desať rokov viac ako vtedy.

„Vytlačím ti ten referát do školy a môžeme ísť,“ oznámila mi veselo a ignorovala môj otrávený pohľad.

Vypila som džús a položila som prázdny pohár na pracovný stôl. Potom som opäť podišla k oknu. Pán na lavičke tam stále sedel ako privarený.

„Kto je ten muž?“ nedalo mi to.

Mama zdvihla hlavu od veľkého monitora, z ktorého sa ďalšia generácia detí bude určite smiať.

„Ktorý?“

„Ten na lavičke. Ešte som ho tu nevidela.“

V kancelárii sa ozval zvuk tlačiarne. Môj referát na geografiu práve nadobúdala hmotnú podobu.

„Volá sa Ernest Hájek,“ ozvala sa mama, keď mi nakukla ponad plece. „Za mladi vraj hrával na gitare, skladal texty a vystupoval v baroch. Nevie, či je to pravda. Žiadnu gitaru si so sebou nepriniesol.“

„Páni, muzikant. To musel byť super život,“ zhodnotila som.

„Každý máme pred sebou inú cestu,“ vrátila sa k mudrovaniu.

„Prečo je tu?“ vyzvedala som ďalej.

„Toto je jeho ďalšia zastávka,“ povedala mama.

„Asi aj posledná. Je už starý,“ podotkla som.

Nereagovala, iba mu venovala smutný pohľad a podišla k tlačiarne. Zošívачkou z poličky zopla papiere a vložila ich do obalu. Pedantná. Taká bola moja mama. Niekedy som sa zamýšľala nad tým, ako som vôbec mohla byť jej dcérou.

Jej auto stálo na parkovisku z opačnej strany budovy, takže v ten deň som už pána Ernesta nevidela. Vrtali mi však v hlave mamine slová o pobyte v zariadení ako o jeho ďalšej zastávke.

Nad čím asi premýšľal, keď hľadel na koruny stromov? Prečo je vlastne tu a nie vo vlastnom dome či byte obklopený vnúčatami a psom?

Vtedy som netušila, že mĺkvy pán na lavičke vôbec nie je mĺkvy a že v mojom živote bude znamenať veľmi veľa.

V ten deň sme mali na večeru šošovicový prívarok. Chutný ako vždy. Dívala som sa na mamu, ktorá pre mňa stelesňovala chodiacu dokonalosť. Nemusela mať nalakované nechty ani byť značkovo oblečená či ovešaná šperkmi. No keď sa na mňa usmiala, cítila som teplo a láskavosť, ktoré z nej vyžarovali.

Keď nakoniec naložila na tanier prívarok aj pre seba, usadila sa oproti mne a viedli sme bežnú každodennú konverzáciu o spolužiakoch, vtipných historkách zo školy či z matkinej práce, až sme akosi plynule otvorili tému strach.

„A ty, mami, sa čoho najviac bojíš?“

Mala som pätnásť a očakávala som, že jej najväčšie obavy sa budú týkať mojej maturity.

„Bojím sa dňa, keď ma už nikto nebude potrebovať,“ odvetila a vložila si do úst lyžicu plnú šošovice.

„Naozaj?“ prekvapene som sa na ňu dívala.

„Áno. Mnoho obyvateľov Oázy tam prichádza s prázdnom v očiach. Myslím si, že sa ocitli v štádiu, keď sa pre tento svet cítia zbytoční. Je mojím poslaním urobiť všetko pre to, aby sa usmievali.“

Podoprela som si bradu rukami.

„A čo by si robila, keby si nebola riaditeľkou v tom domove?“

„Možno by som bola zdravotná sestra. Alebo lekárka. Tolko ľudí dnes potrebuje pomoc...“

„A čím si chcela byť, keď si mala pätnásť?“

Zvesela sa zasmiala. V očiach sa jej zaiskrilo a tušila som, že sa v spomienkach preniesla do minulosti.

„Chcela som byť bohatá.“

„Lenže to nie je povolanie,“ oponovala som.

„Máš pravdu, ale ja som v tom čase neuvažovala nad povolaním. Bola som totiž zamilovaná,“ vyhlásila hrdo.

„Ocka si spoznala až v dvadsiatich. Kto bol ten muž?“

„Bol to chlapec. Nezabúdaj, že som mala pätnásť ako ty teraz,“ pripomenula mi so smiechom.

„Je ťažké predstaviť si ťa ako tínedžerku. Celý život ťa poznám ako mamu.“

„Úplne ti rozumiem, ale pravda je taká, že aj ja som bola skutočne mladá,“ žmurkla na mňa pobavene.

Chvíľu sme mlčky jedli, ale mame sa z tváre nevytrácal jemný úškrn. Ticho prerušovalo len cinkanie lyžíc o tanier.

„Tak kto to bol?“ opýtala som sa.

„Hrával futbal. Bol o tri roky starší ako ja a mal krásne oči,“ povedala zasnene.

„No super. To znie ako z tuctového amerického romantického filmu, mami.“

„Bola to krásna láska. Taká nevinná,“ poznamenala a pokračovala v jedení. Zdalo sa, že o tom viac nechce hovoriť. Že si chce všetky spomienky, ktoré si prehráva v hlave, nechať pre seba.

Nemala som odvahu opýtať sa, či s ním mala aj sex. Hanbila som sa. Napriek tomu som pociťovala nutkanie dozvedieť sa viac.

„Prečo sa to skončilo? A ako to súvisí s tým, že si chcela byť bohatá?“

„Bol veľmi šikovný a dostal dobrú ponuku. Takú, ktorá prichádza možno len raz za život. Mal sa rozhodnúť – športová kariéra alebo láska k dievčaťu, ktoré práve začínalo študovať na strednej škole.“

„Takže odišiel preč?“ opýtala som sa zvedavo.

„Áno. No mňa sa nevzdal. Mal ma rád. Keď mal trochu voľného času, chodil domov. Sľúbil mi, že zarobí veľa peňazí a postaví pre nás krásny dom vo veľkom meste. A mne nakúpi úžasné šaty, kabelky a, samozrejme, auto. Byť bohatou pre mňa vtedy znamenalo byť na veky vekov jeho polovičkou.“

„Kde je teraz?“ nedalo mi to.

„Vraj žije vo Švajčiarsku a má veľa peňazí. Je druhýkrát ženatý a má tri deti.“

Mama si povzdychla. Úsmev sa kamsi vyparil. Akoby už pokračovanie jej príbehu nebolo pekné.

„Máš veľa úloh?“ opýtala sa odrazu.

„Len si naštudovať ten referát a potom pár príkladov z fyziky. Fuj, neznášam ten predmet,“ vložila som si do úst lyžičku s jedlom a skúmala som maminu tvár. Zdalo sa mi, že je myšlienkami niekde mimo. Akoby sa predou mnou uzavrela.

„Bolí ťa spomínať naňho?“ prehovorila som ticho.

„Nie. Len ma trochu mrzí, že sa nedá vrátiť čas,“ vstala od stola a odniesla svoj tanier do drezu.

„Keby sa to dalo, zmenila by si niečo, mami?“

Na fialovú špongiu naniesla trochu prípravku na riad a pustila sa do umývania taniera a lyžice. Keď zastavila prúd tečúcej vody a tanier spokojne odpočíval v odkvapkávači, pozrela sa mi priamo do očí.

„Keby sa to dalo, zmenila by som veľa vecí.“

Potom odišla do spálne a zavrela za sebou dvere. Zamyslene som dojedala večeru. Mamu som takúto nepoznala. A kým ona brázdila v spomienkach ulice svojej mladosti, mne hlavou lietali myšlienky typické pre čerstvú držiteľku občianskeho preukazu.

Prečo ja v pätnástich nepoznám lásku?

Spoznám ju vôbec?

Ako je možné, že som sa zatiaľ ešte ani nebozkávala s chlapcom?

2

Keď som sa objavila v Oáze o pár dní neskôr, Ernest sedel opäť na lavičke. Bolo slnečno a pozoroval vtáky. Videla som ho už z diaľky. Keď som prechádzala okolo, pozdravila som ho. Usmial sa a mierne kývol hlavou. Potom opäť odvrátil zrak na konáre, kde veselo štebotali operence.

Na lavičke vedľa neho ležala kniha. Spomalila som, prešla som ešte asi desať krokov, no nedalo mi to a vrátila som sa k nemu.

„Môžem?“ ukázala som na knižku.

„Nech sa páči,“ povedal galantne a ja som prvýkrát počula jeho krásny hlas. Bol hlboký a rásny, ale predsa len v ňom bola nežnosť. Určite by sa hodil do rozhlasovej relácie, v ktorej by deťom čítal rozprávky.

Sadla som si vedľa neho a vzala do ruky knihu.

„Irving Stone? Toho nepoznám,“ zamračila som sa, keď som sa pozrela na starú obálku.

„Si ešte mladá, to preto,“ povedal a ani nemihol okom.

„*Agónia a extáza*. To znie zaujímavo. O čom to je?“ vyzvedala som.

Otvorila som knihu a privoňala som k nej. Vtedy sa Ernest na mňa pozrel a zoširoka sa usmial.

„Aj ty rada čítaš.“ Nepýtal sa, len konštatoval.

„Ako to viete?“

„Zaujala ťa kniha ležiaca na lavičke. Prebudila v tebe zvedavosť. Zrejme si chcela vedieť, čo asi číta taký dedo,“ zasmial sa.

„A to hneď musí znamenať, že rada čítam?“

„Nie. Ale ovoňala si ju. Prečo by si to robila? Stavím sa, že často chodíš do knižnice. Alebo máš doma veľa kníh. Určite aj od starých rodičov.“

„Vy ste vševied,“ zasmiala som sa. „Keď zomrel môj dedko, mala som dvanásť. Mal krásnu knižnicu. Nebola veľká, ale čarovná. V tej izbe bolo veľa svetla. Slnko tam svietilo takmer celý deň. Často som sedávala pred policami s knihami a čítala si ich názvy. Potom ma bolel krk, pretože som mala dlho vytočenú hlavu na jednu stranu.“

Stíchla som. Na moment som sa preniesla do obývačky starých rodičov. Károvaný červeno-zelený koberec, svetlohnedý nábytok, veľký obraz na stene nad gaučom a veľa svetla vnikajúceho do izby cez dve okná a balkónové dvere.

Ernest ma neprosil, aby som pokračovala v rozprávaní. Len tam sedel, díval sa na mňa a ja som mala pocit, že by si s mojím dedkom určite rozumeli.

„Máte pravdu. Veľa kníh som si po jeho smrti vzala k sebe do izby. Vždy keď si k nim privoniam, pripomínajú mi ho. Zakaždým sa mi na krátky moment vybavvia pocity, aké som mala v jeho spoločnosti. Bol to vzácny človek.“

Ernest odvrátil hlavu na opačnú stranu a mne vtedy vôbec nenapadlo, že ho moje slová dojali. Došlo mi to až vtedy, keď sa ku mne otočil a leskli sa mu oči.

„Požičaj si tú knižku.“

„To nemôžem,“ oponovala som. Prešla som prstom po strapcoch, ktoré viseli z koženej záložky. Bol asi v polovici príbehu.

„Ale áno. Vezmi si ju,“ trval na svojom.

Zľakla som sa. Nielen sĺz v jeho očiach, ale aj smútku v jeho hlase. Vstala som a knihu som položila na miesto, odkiaľ som ju vzala.

„Musím už ísť,“ vyhlásila som.

Z jeho zvráskavenej tváre som vyčítala sklamanie.

„Keď ja... ja...“ habkala som.

Pozrel sa na koruny stromov, potom opäť na mňa. „Je to dobrá kniha.“

„Verím vám. Dovidenia,“ povedala som ticho a otočila som sa na odchod.

Nečakala som, že sa so mnou rozlúči. Chcela som byť čo najskôr preč. Ten muž sa stal svedkom mojich spomienok. No predsa to bol len cudzí človek.

Nemala som mu vylievať srdce a hovoriť o osobných veciach, ako sú spomienky na dedka. Čo mi šibe?

Keď som stlačila kľučku na vstupných dverách Oázy, bolo zamknuté. Mykala som ňou, ale dvere sa nedali otvoriť.

Žeby bolo zamknuté? To je zvláštne. Mnohí pacienti sú v parku. Prečo by zamestnanci zamykali dvere?

Skúsila som ich znova otvoriť, no opäť bez úspechu. Keď som sa chystala stlačiť zvonček vedľa dverí, objavil sa pri mne sčista-jasna Ernest.

„Niekedy sa to zasekáva,“ povedal svojím krásnym hlasom. „Viem, ako na to,“ zatváril sa šibalsky a podal mi knižku, aby mal voľné ruky. Potom sa o dvere oprel celou svojou hmotnosťou a rukou zatlačil lištu nad kľučkou. Začula som jemné cvaknutie a dvere sa otvorili. Pridržal mi ich a naznačil, aby som vstúpila dnu.

„Volám sa Zora,“ povedala som, keď sme spolu kráčali po chodbe.

„Veľmi pekné meno,“ usmial sa.

„Ďakujem. Vybral mi ho otec. Vraj znamená niečo ako svit, úsvit.“

„Veľmi trefné. Hodí sa ti,“ polichotil mi, aj keď ja som bola myslou úplne inde.

V duchu som uvažovala, či mama vie o problematických vstupných dverách z parku.

Určite jej pripomeniem, aby to riešila.

Bola som taká zahľbená v myšlienkach, že som si ani nevšimla, kedy sa Ernest vyparil. Obzrela som sa okolo seba, ale zbadala som len jeho chrbát strácajúci sa na konci chodby. Keď som vošla k mame do kancelárie, premerala si ma od hlavy po päty. Potom sa ma namiesto pozdravu opýtala: „Čo to držíš v ruke?“

„Ach,“ vzdychla som. „*Agónia a extáza*. Irving Stone, mami. Vraj veľmi dobrá kniha.“

„To je pravda. Čítala som ju. Je o živote Michelangela. Odkiaľ to máš?“

„Požičala som si to,“ zaklamala som a zložila som si z ramena školskú tašku.

V tej chvíli som akosi vedela, že zaseknuté dvere neboli náhoda. Vnútri duše som bola presvedčená o tom, že keby mi tú knižku nestrčil Ernest do ruky, určite by som si ju vypožičala z knižnice. Nešlo však len o román, ale o oveľa viac. Išlo o po-city.

Keď som o týždeň vracala majiteľovi jeho *Agóniu a extázu*, usmieval sa a v jeho očiach neboli žiadne stopy po smútku. Kniha na mňa urobila obrovský dojem. Sľúbila som si, že raz navštívim Florenciu a Rím a pozriem si mnohé Michelangelo-ve diela. S Ernestom sme o tom viedli hodinovú debatu.

Všetky naše ďalšie stretnutia boli minimálne dvakrát také dlhé. A hovoril mi tak, ako nikdy nikto. Zornička.